

واکاوی و تحلیل تبعات سکوت ملی در نظام‌های سیاسی

حسن دانایی‌فرد*، معصومه مصطفی‌زاده**، محمدرضا صادقی***

چکیده

هر نظام سیاسی با هر نوع ایدئولوژی سیاسی از نوعی دستگاه حکمرانی ملی برخوردار است. رکن اصلی این دستگاه، خط مشی‌های عمومی هر کشوری است. بسته به نوع دستگاه به جوهره خط‌مشی‌های عمومی (عقلایی، سیاسی، گفتمانی، نهادی، آشفته) حضور یا کم‌رنگی حضور مردم در تصمیم‌گیری‌های ملی نمود می‌یابد. از این رو میزان مشارکت مردم یا مشارکت کم مردم خود ره‌آورد چنین خط‌مشی‌هایی است. دعوت مردم به سکوت در قبال برخی از موضوع‌های ملی از قبل پیام‌هایی که خط‌مشی‌های عمومی ابلاغ می‌کنند، جنبه عملی به خود می‌گیرد. از این رو در همه کشورها بنا به ماهیت نظام سیاسی و خط‌مشی‌های عمومی آن‌ها درجه‌ای از سکوت ملی وجود دارد. بی‌تردید کم‌رنگ شدن حضور مردم (افزایش سکوت ملی) تبعات منفی‌ای برای نظام‌های سیاسی در پی خواهد داشت. مقاله حاضر برای نخستین بار با توسل به نوعی پژوهش کیفی تلاش کرده است تبعات سکوت ملی برای نظام‌های سیاسی را واکاوی و رهنمودهایی برای نظام جمهوری اسلامی ایران ارائه دهد.

کلیدواژه‌ها: سکوت ملی؛ نظریه ماریپیچ سکوت؛ تبعات سکوت ملی؛ نظام‌های سیاسی.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۰/۱۳، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۳/۲/۷.

* دانشیار، دانشگاه تربیت مدرس.

** دانشجوی دکتری، پردیس فارابی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول).

E-mail: Mmostafazadeh64@ut.ac.ir

*** دانشجوی دکتری، پردیس فارابی دانشگاه تهران.